

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tieliikennelain
103 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tieliikennelakiin sisältävää rangaistussäännöstä muutettavaksi rikoslain muutoksen vuoksi. Rikoslain mukaan teon syyksiluettavuus tuottamuksellise-

na edellyttää nimittäin nimenomaista mainintaa laissa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Tieliikennelain (267/1981) 103 §:n liikenerikkomusta koskevan säännöksen mukaan, jos joku muuten kuin lain 73 a tai 98-102 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, hänet on tuomittava liikenerikkomuksesta sakkoon. Säännös on vanhastaan tarkoitettu koskemaan sekä tahallaan että huolimattomuudesta tehtyjä tekoja.

Tieliikennelain 103 § muutettiin nykymuotoonsa tieliikennelain muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 29/2003 vp) eduskuntakäsittelyn yhteydessä. Tuolloin lakiin lisättiin uusi 73 a §, joka koskee lääkärin velvollisuutta ilmoittaa ajokorttiluvan hakijan tai ajo-oikeuden haltijan terveydentilan heikentymisestä poliisille. Koska hallituksen esityksessä ehdotettu lääkärin ilmoitusoikeus muutettiin eduskuntakäsittelyn aikana velvollisuudeksi, velvollisuuden rikkomisen rajattiin rangaistavuuden ulkopuolelle lisäämällä 103 §:ään maininta siitä, että pykälää ei sovelleta 73 a §:ssä tarkoitettuun tekoon. Mainittu tieliikennelain muutos tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2004.

Rikosoikeuden yleisiä oppeja koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä muutetun rikoslain (39/1889) 3 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan rikoslaissa rangaistavaksi säädetty teko on rangaistava vain tahallisena, jollei toisin säädetä. Mainittu periaate on ulo-

tettu koskemaan myös muita kuin rikoslaissa rangaistaviksi säädettyjä tekoja. Pykälän mukaan myös muualla laissa tarkoitettu teko, josta ankarimmaksi rangaistukseksi on säädetty enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta tai jota koskeva rangaistussäännös on annettu rikoslain muutoksen voimaantulon eli 1 päivän tammikuuta 2004 jälkeen, on rangaistava vain tahallisena, jollei toisin säädetä.

Ennen mainitun rikoslain muutoksen voimaantuloa annettujen rikoslain ulkopuolisten säännösten osalta on kuitenkin säilytetty entinen oikeustila rikosoikeuden yleisiä oppeja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 44/2002 vp, s. 71) selostetulla tavalla. Näiden niin sanottujen vanhojen rikoslain ulkopuolisten kriminalisointien osalta, joissa enimmäisrangaistus on kuusi kuukautta vankeutta, teko olisi edelleen rangaistava tuottamuksellisena, vaikka laissa ei nimenomaisesti näin säädetä, jos tämä on lakia säädettäessä ollut lainsäätäjän tarkoitus.

Laki tieliikennelain muuttamisesta annettiin 20 päivänä helmikuuta 2004 eli mainitun rikoslain säännöksen voimaantulon jälkeen. Lain 103 §:ää muutettiin kuitenkin vain lisäämällä siihen viittaus edellä mainittuun 73 a §:ään, ja pykälä jätettiin muilta osin ennalleen. Tulkinnanvaraista on, voidaanko 103 § siten katsoa annetuksi rikoslain 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla rikoslain muuttamisen jälkeen siten, että tieliikenerikko-

mukset olisivat nykyisin rangaistavia vain tahallisia, koska laissa ei toisin säädetä. Lainmuutoksen yhteydessä lainsäätäjän tarkoitus ei myöskään ollut muuttaa säännöstä syyksiluettavuuden osalta. Oikeustilan selkeyttämiseksi tältä osin esityksessä ehdotetaan, että tieliikenne rikkomuksia koskevassa tieliikennelain 103 §:ssä nimenomaisesti säädetään teot rangaistaviksi myös huolimattomuudesta tehtyinä.

Liikenne rikkomusta koskevan säännöksen tunnusmerkistö on tarkoitettu koskemaan sekä tahallisesti että huolimattomuudesta tehtyjä tekoja, joita ei rangaista ankarammin eli rikoslain 23 luvun liikenne rikossäännösten nojalla. Säännöksen soveltamisalaan kuuluvat monet sellaisten liikennesääntöjen ja –määräysten rikkomukset, joita tarvitaan tieliikennelainsäädännön ja sen valvonnan tehosteina. Säännösten noudattamisella on merkitystä liikennejärjestelmän toimivuuden ja liikenteen turvallisuuden kannalta. Tieliikenne rikkomuksista rankaiseminen vain tahallisesti tehtyinä olisi omiaan heikentämään liikennesääntöjen ja –säännösten tehoa ja sen myötä liikenneturvallisuutta.

2. Esityksen vaikutukset

Teon rangaistavuus vain tahallisena heikentäisi liikennesääntöjen ja –määräysten noudattamista, yleistä lainkuuliaisuutta ja liikenneturvallisuutta. Liikenneonnettomuuksien ja –vahinkojen mahdollinen lisääntyminen aiheuttaisi lisäkustannuksia. Esityksellä selkeytettäisiin oikeustilaa ja parannettaisiin siten välillisesti myös liikenneturvallisuutta.

3. Asian valmistelu

Muutos on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä on pyydetty oikeusministeriön lausunto.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

tieliikennelain 103 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 103 §, sellaisena
kuin se on laissa 113/2004, seuraavasti:

103 §

Liikenne rikkomus

la tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla an-
nettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomit-
tava *liikenne rikkomuksesta* sakkoon.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta muuten kuin 73 a tai 98—102 §:ssä mainit-
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

Laki

tieliikennelain 103 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 103 §, sellaisena
kuin se on laissa 113/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

103 §

103 §

Liikenne rikkomus

Liikenne rikkomus

Jos joku muuten kuin 73 a tai 98—102 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, *hänet* on tuomittava *liikenne rikkomuksesta* sakkoon.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta muuten kuin 73 a tai 98—102 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava *liikenne rikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .